

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, Dilbilimsel tefsir konusunda temel ve ikincil kaynaklara yönelik muhteva ve yöntem bakımından bilgi ve beceri kazandırmaktır.

Dersin İçeriği

Bu ders, usûl ve tarih bakımından dilbilimsel tefsir sahasında telif edilmiş kaynakların tasviri ve karşılaştırmalı analizini kapsamaktadır.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Aydın, İsmail. Kur'an'ın Filolojik Yorumu. İzmir: Tıbyan Yayıncılık, 2012. Karagöz, Mustafa. Dilbilimsel Tefsir ve Kur'an'ı Anlamaya Katkısı. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2010. Özata, Havva . "Dilbilimsel Tefsirin İsimlendirilmesi Problemi". UMDE Dini Tetkikler Dergisi 2 / 2 (Aralık 2019): 93-130 Özata, Havva . "Hz. Peygamber'den Modern Zamana Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri: Bir Dönemlendirme Modeli". Tefsir Araştırmaları Dergisi 4 / 2 (Ekim 2020): 443-471 . Özata, Havva, Hicrî İkinci Asırda Dilbilimsel Tefsir, Hicri İkinci Asırda İslami İlimler -2, 2022, s. 1-23

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatım ve Tartışma

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Öğrencilerin ders öncesi belirtilen hazırlıkları yapmaları önerilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Prof. Dr. Zülfikar DURMUŞ Dr. Öğr. Üyesi Mustafa SAĞLAM

Dersin Verilişi

Formal

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Havva Özata

Program Çıktısı

1. Dilbilimsel Tefsir ilmindeki temel ve ikincil kaynakları sıralayabilir.
2. Dilbilimsel tefsir kaynaklarını içerik ve teknik özelliklerini açıklayabilir.
3. Dilbilimsel Tefsirde gerekli bilgiye ulaşmada kaynakları kullanabilir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim		Uygulama
			Metodları	Teorik	
1	1. Aydın, İsmail. Kur'an'ın Filolojik Yorumu. İzmir: Tıbyan Yayıncılık, 2012. 2. Karagöz, Mustafa. Dilbilimsel Tefsir ve Kur'an'ı Anlamaya Katkısı. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2010.		Anlatım ve Tartışma	Dilbilimsel Tefsir I. İsimlendirmesi II. Yöntemi	
2	1. Özata, Havva . "Dilbilimsel Tefsirin İsimlendirilmesi Problemi". UMDE Dini Tetkikler Dergisi 2 / 2 (Aralık 2019): 93-130 2. Özata, Havva . "Hz. Peygamber'den Modern Zamana Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri: Bir Dönemlendirme Modeli". Tefsir Araştırmaları Dergisi 4 / 2 (Ekim 2020): 443-471 .		Anlatım ve Tartışma	III. Tarihi IV. Literatürü	
3	1. Özata, Havva, Hicrî İkinci Asırda Dilbilimsel Tefsir, Hicri İkinci Asırda İslami İlimler -2, 2022, s. 1-23		Anlatım ve Tartışma	İlk Dönem Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri First Period Activities of Linguistic Tafsir	
4	1. Kurt, İ. (2023). Vücûh ve Nezâir Literatürünün Doğuşu, Gelişimi Ve Sistemleşmesi: Hicri İlk Dört Asır . Bilimname , (49) , 191-235 2. Mukâtil b. Süleyman. el-Vücûh ve'n-nezâir fi'l-Kur'âni'l-Azîm. Thk. Hâtîm Sâlih ed- Dâmin. 2. Baskı. Bağdâd; Mektebetü'r-Rüşd, 2011. 3. Yahya b. Sellâm. et-Tesârif (Tefsîrü'l-Kur'ân mimma iştebehet esmauh ve tasarrefet meânih). Thk. Hind Şelebî. Tunus: eş-Şeriketu't-Tunisiyye, 1980. 4. Harun b. Musa. el-Vücûh ve'n-nezâir fi'l-Kur'âni'l-Kerim. Thk. Hâtîm Sâlih ed-Dâmin. Bağdâd: Câmiatu Bağdâd. 1988. 5. İBNÜ'L-CEVZÎ, Ebü'l-Ferec Cemalüddin. Nüzhetü'l-a'yüni'n-nevâzir fi ilmi'l-vücûh ve'n-nezâir. Beyrut: Müessesetür'r-Risâle, 1987.		Anlatım ve Tartışma	Vücûh ve Nezâir Literatürü	
5	1. Ebû Ubeyde'nin Mecâzu'l-Kur'ân 2. Abdullah b. Yahya b. el- Mübârek'in Garîbü'l-Kur'an ve Tefsirih Eseri 3. Muhammed b. Uzeyz Sicistânî'nin Garîbü'l-Kur'an ala Hurufi'l-Mu'cem Eseri		Anlatım ve Tartışma	Gâribu'l-Kur'an Litertürü I	

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim		Uygulama
			Metodları	Teorik	
6	1. Ebû Ubeyd el-Herevî'nin el-Garibeyn fi'l-Kur'ân ve'l-Hadîs Eseri 2. Ebü'l-Kâsım er-Râgıb el-İsfahânî'nin (ö. 502/1109?) Müfredâtü Elfâzi'l-Kur'an 3. Mahmud b. Ebi Hasan en-Nisâbü'rî (ö. 553) İcâzü'l-Beyân an Me'âni'l-Kur'an		Anlatım ve Tartışma	Gâribu'l-Kur'an Litertürü II	
7	1. Ahfeş el-Evsat'ın Meâni'l-Kur'an Eseri 2. Ferrâ'nın Meâni'l-Kur'an (Müşkilü İ'râbi'l-Kur'an ve Meânihi)		Anlatım ve Tartışma	3.Asır Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri	
8				Ara sınav	
9	1. Ahfeş el-Evsat'ın Meâni'l-Kur'an Eseri 2. Ferrâ'nın Meâni'l-Kur'an (Müşkilü İ'râbi'l-Kur'an ve Meânihi)		Anlatım ve Tartışma	3.Asır Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri	
10	1. Zeccâc'ın Meâni'l-Kur'an ve İ'râbuhu Eseri 2. Nehhâs'ın İ'râbü'l-Kur'an Eseri		Anlatım ve Tartışma	4.Asır Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri	
11	1. Mekkî b. Ebî Tâlib'in Müşkilü İ'râbi'l-Kur'an eseri 2. Ali b. Faddâl el-Mücâşiî'nin en-Nüket fi'l-Kur'an (Nüketü Meâni'l-Kur'an) Eseri		Anlatım ve Tartışma	5.Asır Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri	
12	1. Zemahşerî (ö. 538/1144) el-Keşşâf ve Nüketü'l-A'râb eserleri. 2. Ebü'l-Bekâ Muhibbüddîn el-Ukberî'nin (ö. 616/1219) İmlâ'ü mâ Menne bihi'r-Rahmân (et-Tibyân fi İ'râbi'l-Kur'an)		Anlatım ve Tartışma	6.Asır Dilbilimsel Tefsir Faaliyetleri	
13	1. Arapça sözlükler 2. Karagöz Mustafa, Sözlükbilim ve Tefsir		Anlatım ve Tartışma	Dilbilimsel Tefsir ve Sözlükbilim	
14	1. Toshihiko Izutsu'nun (ö. 1993) God and Man in the Koran (Kur'an'da Allah ve İnsan) 2. Emin el-Hülî Menâhıcu Tecdid fi'n-Nahv ve'l-Belağa ve't-Tefsir ve'l-Edeb 3. Âişe Abdurrahman bintu's-Şâti Tefsiru'l-Beyânî li'l-Kur'ani'l-Kerim		Anlatım ve Tartışma	Modern Dönem Dilbilimsel Tefsir I	
15	1. Modern Dönem Kur'an sözlüğü çalışmaları 2. Modern Dönem İrabu'l-Kur'an çalışmaları		Anlatım ve Tartışma	Modern Dönem Dilbilimsel Tefsir II	
16				Final sınavı	

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Uygulama / Pratik	14	1,00
Teorik Ders Anlatım	14	3,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	2,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	2,00
Derse Katılım	14	3,00
Ev Ödevi	14	1,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Vize	40,00
Final	60,00

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16
Ö.Ç. 1	5			3												
Ö.Ç. 2	5			3												
Ö.Ç. 3	5			3												

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Alanındaki lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak aynı veya farklı bir alandaki bilgilerini uzmanlık düzeyinde geliştirir ve derinleştirir.
- P.Ç. 2 :** Alanının ilişkili olduğu disiplinler arası etkileşimi kavrar ve farklı disiplinlerle ortak çalışmalar yürütür.
- P.Ç. 3 :** Lisans düzeyi yeterliliklerine dayalı olarak ilgili alandaki kaynakları etkin bir şekilde kullanır.
- P.Ç. 4 :** Alanla ilgili uygulanan araştırma yöntem ve tekniklerini kullanır, kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahiptir.
- P.Ç. 5 :** Alanında edindiği bilgileri farklı disiplin alanlarından gelen bilgilerle bütünleştirerek yorumlar, çözümler ve yeni bilgiler oluşturur.
- P.Ç. 6 :** Alanında edindiği uzmanlık düzeyindeki bilgileri toplumun eğitim, kültür ve sanat seviyesinin yükseltilmesi yönünde kullanır.
- P.Ç. 7 :** Alanıyla ilgili uzmanlık gerektiren bir çalışmayı bağımsız olarak yürütür.
- P.Ç. 8 :** Alanıyla ilgili uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemez karmaşık sorunların çözümü için yeni yaklaşımlar geliştirir.
- P.Ç. 9 :** Alanı ile ilgili sorunların çözümlemesinde liderlik yapar; kişisel, kurumsal ve takım çalışmalarını uzmanlık düzeyinde organize eder.
- P.Ç. 10 :** Sosyal ilişkileri ve bu ilişkileri yönlendiren normları eleştirel bir bakış açısıyla inceler, geliştirir ve gerektiğinde değiştirmek üzere harekete geçer.
- P.Ç. 11 :** Alanındaki güncel gelişmeleri ve yürütülen projeleri nicel ve nitel verilerle destekleyerek alanındaki ve alan dışındaki gruplara uygun iletişim araçlarıyla aktarır.
- P.Ç. 12 :** Bir yabancı dili Avrupa Dil Portföyü B2 Genel düzeyinde kullanarak sözlü ve yazılı iletişim kurar.
- P.Ç. 13 :** Alanının gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı ile birlikte bilişim ve iletişim teknolojilerini ileri düzeyde kullanır.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili verileri toplar, yorumlar, uygular ve duyurulması aşamalarında bilimsel, kültürel, sanatsal, toplumsal ve etik değerleri gözeterek denetler ve bu değerleri anlatır.
- P.Ç. 15 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 16 :** Alanıyla ilgili bilgileri uzmanlık düzeyinde kavrar ve ikinci kişilere normlara uygun olarak aktarır
- Ö.Ç. 1 :** Dilbilimsel Tefsir ilmindeki temel ve ikincil kaynakları sıralayabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Dilbilimsel tefsir kaynaklarını içerik ve teknik özelliklerini açıklayabilir.
- Ö.Ç. 3 :** Dilbilimsel Tefsirde gerekli bilgiye ulaşmada kaynakları kullanabilir.